

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Eva Balová

Využívanie IKT vo vyučovaní SJL

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Eva Balová

Kontakt na autora: Gymnázium Trebišov, Komenského 32, 075 01 Trebišov,
eva.balova@gymtv.sk

Názov OPS/OSO: Využívanie IKT vo vyučovaní SJL

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2013

Odborné stanovisko vypracoval: PaedDr, Emília Lapčáková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

webquest, prezentácia, lexikografické príručky, pomnožné podstatné mená, častice, anotácia, rešerš a resumé, parafráza, citát, brainstorming, konspekt, Victor Hugo, romantizmus

Anotácia

Práca sa zaoberá využitím didaktickej techniky na hodinách slovenského jazyka a literatúry na strednej škole. Prináša praktické ukážky webquestu, interaktívnej prezentácie a ukážku hodiny s využitím IKT. Formou didaktického projektu ponúka inšpiráciu pre učiteľov pri vyučovaní slovenského jazyka a literatúry netradičnou a pre žiakov motivujúcou formou. Súčasťou práce je aj zhodnotenie dosiahnutých výsledkov.

OBSAH

Úvod.....	5
1 Didaktická technika vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry.....	6
1.1 Interaktívna prezentácia.....	6
1.3 Slovenský národný korpus.....	6
1.4 Webquest.....	7
1.5 Blog.....	7
2 Prezentácia vyučovacích hodín.....	8
2.2 Vyučovacia hodina č. 2 – Interaktívna prezentácia.....	14
2.3 Vyučovacia hodina č. 3 – Interaktívna prezentácia.....	19
2.5 Vyučovacia hodina č. 5 – V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži.....	27
3 Vyhodnotenie vyučovacích hodín	31
3.1 Vyhodnotenie interaktívnej prezentácie.....	31
3.3 Vyhodnotenie hodiny - V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži.....	32
ZÁVER	33
Zoznam príloh	
Príloha 1 – CD médium	

ÚVOD

Témou našej práce je praktické využitie IKT pri osvojovaní a precvičovaní vedomostí zo slovenského jazyka a literatúry v 1. a 2. ročníku gymnázia. Práca obsahuje modelové hodiny zamerané na získavanie a upevňovanie vedomostí formou interaktívnej prezentácie, webquestu a elektronických prameňov. V práci ponúkame metodiku inovatívnych foriem získavania a upevňovania vedomostí, ktoré rozvíjajú kľúčové spôsobilosti žiakov s využitím IKT.

V prvej kapitole sme sa zamerali na možnosti využitia didaktickej techniky na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Zdôvodňujeme jej význam vo vyučovacom procese. Charakterizujeme informačno-komunikačné technológie, ktoré je možné využiť na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Rozoberáme tu interaktívnu prezentáciu, lexikografické príručky, Slovenský národný korpus, blog a webquest.

Druhá kapitola obsahuje didaktické spracovanie modelových hodín. Prvá vyučovacia hodina má formu získavania a upevňovania vedomostí o pomnožných podstatných menách v 1. a 2. ročníku gymnázia. V nadväznosti na ŠVP sme vytvorili interaktívnu prezentáciu na získavanie a precvičovanie vedomostí. Využili sme lexikografické príručky a Slovenský národný korpus, s cieľom zvoliť netradičnú a pre žiakov motivujúcu formu získavania vedomostí.

Možnosti využitia interaktívnej prezentácie sme využili aj pri získavaní a upevňovaní vedomostí o anotácii, rešerši a resumé, parafráze, citáte a brainstormingu. Prezentácia je určená pre žiakov 1. a 2. ročníka gymnázia v tematickom celku Získavanie informácií. Žiaci pracovali samostatne a ich úlohou bolo vypracovať zadané úlohy formou zápisu do zošita. Tretia prezentácia, v ktorej žiaci získali a precvičili si poznatky o časticiach, je určená pre žiakov 1. a 2. ročníka gymnázia v tematickom celku Slovné druhy.

Možnosti využitia webquestu pri získavaní a upevňovaní vedomostí sme aplikovali na hodine, ktorá je určená pre žiakov 1. a 2. ročníka gymnázia v tematickom celku Získavanie informácií. Žiaci pracovali v skupinách a ich úlohou bolo na základe vypracovaného zadania získať prostredníctvom internetu informácie a spracovať ich vo forme príručky.

Piata vyučovacia hodina je zameraná na získanie poznatkov o romantizme, živote a tvorbe V. Huga a románe Chrám Matky Božej v Paríži v 2. ročníku gymnázia v tematickom celku Veľká epická próza.

Vyhodnotenie vyučovacích hodín je súčasťou tretej kapitoly. Spracovali sme tu výhody a nevýhody týchto foriem práce z pohľadu pedagóga, ale aj zo strany žiakov.

Súčasťou našej práce je aj záver a zoznam použitej literatúry.

1 DIDAKTICKÁ TECHNIKA VO VYUČOVANÍ SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY

Obsahová reforma v predmete slovenský jazyk a literatúra vymedzila nový obsah v tomto predmete, osvetlila východisko konštruktivizmu v koncepcii výučby slovenského jazyka a literatúry a zaoberala sa komunikačno - zážitkovým modelom vyučovania. Výsledkom zmeny vzdelávania je absolvent, ktorý vie svoje získané vedomosti využiť v rámci širších súvislostí a situácií a získa schopnosť samostatne sa učiť.

Didaktický konštruktivizmus mení rolu učiteľa a rolu žiaka vo vzdelávacom procese. Učiteľ riadi učebnú činnosť a žiak rieši problémové úlohy, ktoré zodpovedajú obsahu vednej disciplíny a zároveň rozvíjajú žiakove poznávacie operácie.

Pre dosahovanie požadovaných výsledkov je nevyhnutné používať modernú didaktickú techniku, napríklad multimédiá, hlasovacie zariadenie, blogovanie, interaktívnu tabuľu, elektronické lexikografické príručky, Slovenský národný korpus, videokonferenciu, ktorá nie je len prostriedkom na osvojovanie učiva, ale získané zručnosti budú žiaci využívať aj vo svojom profesijnom alebo osobnom živote.

1.1 Interaktívna prezentácia

Využitie tejto formy práce sa nám veľmi osvedčilo. Zhotovenie prezentácie si vyžaduje pomerne veľa času, ale výsledok práce je pre žiakov efektívny a zaujímavý. Tak isto aj učiteľ získa trvalý záznam svojej práce, ktorý môže meniť podľa potreby. Tento typ prezentácie pripravenej pedagógom zapája do aktívnej činnosti predovšetkým žiaka. Žiak aj bez predchádzajúceho oboznámenia sa s prezentáciou dokáže získavať informácie a overiť si kvalitu ich osvojenia. Prezentácia umožňuje žiakovi využívať vlastné tempo práce a na základe logických operácií získavať a upevňovať poznatky bez stresu a pocitu neúspechu, či zlyhania. Ak niektorí žiaci nezvládnu určitú časť, môžu sa k nej vrátiť a vlastným tempom sa prepracovať k novým poznatkom. Žiak sa tak určitým spôsobom cíti zodpovedný za priebeh vyučovacieho procesu. Výhodou tejto formy práce je aj zníženie nudnosti a nezaujímavosti.

1.2 Lexikografické príručky

Na získavanie dôveryhodných informácií o jazyku v súčasnosti slúžia lexikografické príručky Jazykovedného ústavu (JULŠ SAV) Ľ. Štúra Slovenskej akadémie vied. Práca s elektronickými slovníkmi umožňuje rýchly, pohodlný a komplexný spôsob získavania alebo overovania informácií o jazyku. Tieto informácie môžeme využiť všade tam, kde je pripojenie na internet. Slovníky aj ich stručné opisy sú dostupné na <http://slovník.juls.savba.sk/>.

1.3 Slovenský národný korpus

Pod pojmom korpus sa rozumie „špecifický súbor jazykových dát, ktorý sa buduje v elektronickej podobe. Jeho základom sú texty rôznych štýlov a žánrov, ku ktorým sa pridávajú lingvistické informácie na úrovni slova (textovej jednotky), vety aj celého textu.“ [1]

Slovenský národný korpus je určený lingvistom i bežným používateľom, nenahrádza však kodifikačné ani gramatické príručky.

Korpus nájde využitie aj v školách, napríklad na tvorbu pravopisných, gramatických a štylistických cvičení. Umožňuje žiakom formulovať hypotézy a potom overovať ich platnosť v reálnych živých textoch.

1.4 Webquest

Webquest vyvinuli na San Diego State University v roku 1995 Bernie Dodge a Tom March. Dnes patrí medzi moderné inovačné metódy zamerané na využitie informačno-komunikačných technológií vo vyučovacom procese. Učiteľ pripraví konkrétne úlohy k istej téme a umiestni ich na webovú stránku školy, prípadne pevný disk počítača. Úlohou žiakov je spracovať úlohy do ucelenej podoby a prezentovať ich napríklad vo forme textového dokumentu, pojmovej mapy, ilustrácie, multimedialnej prezentácie, webovej stránky a podobne.

Vhodnou formou pri práci je skupinové vyučovanie. Webquest motivuje žiakov k práci a vyžaduje aj využívanie poznatkov z iných predmetov, najmä dejepisu, geografie, cudzieho jazyka.

Webquest má pomerne jednoduchú štruktúru, ktorú možno vytvoriť pomocou programov Microsoft FrontPage, Microsoft Office Publisher alebo v najznámejšom programe Microsoft Office PowerPoint.

1.5 Blog

Blog je stiahnutým tvarom anglického slova weblog. Z hľadiska žánru blogom môže byť takmer akýkoľvek text (denníček, kritická poznámka, reportáž, poviedka, báseň a pod.), alebo súbor takýchto textov, ktoré autor zverejňuje vo forme webovej stránky. Blog je dostupný širokej verejnosti a umožňuje zverejňovanie informácií.

Na webovej stránke <http://www.novinarska.cena.sk/> sú uverejnené najlepšie blogy zo slovenského internetu. Blogu zvyčajne obsahuje: text, grafické prvky, (pozadie, obrázky), hypertextové odkazy na iné blogy a diskusiu. Diskusia za príspevkami môže autora posúvať ďalej v písaní a čitateľovi umožňuje aktívne sa zúčastňovať na komunikácii.

Medzi autora a jeho text nevstupuje zvyčajne žiadna redakcia, ktorá by posudzovala kvalitu príspevkov.

Blog môžeme chápať ako predmet vyučovania, ale aj ako nástroj vyučovania, ak zabezpečuje výmenu informácií medzi študentmi v rámci spolupráce, prezentuje školu, využívame ho na sebareprezentáciu. Pri tvorení blogu žiak získava čitateľské kompetencie, počítačovú gramotnosť a rozvíja aj sociálne kompetencie. Vytvorením blogu dávame žiakovi dôvod písať a motivujeme ho k tejto činnosti.

2 PREZENTÁCIA VYUČOVACÍCH HODÍN

Využitie interaktívnej prezentácie a webquestu sme realizovali na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry v 1. ročníku gymnázia a realizovali sme ich v multimediálnej miestnosti.

2.1 Vyučovacia hodina č. 1 - Interaktívna prezentácia

Vyučovacia hodina je zameraná na získanie a upevnenie poznatkov o pomnožných podstatných menách v 1. ročníku gymnázia v tematickom celku Ohybné slovné druhy. Na tejto modelovej hodine sme si zvolili spôsob získavania a upevňovania poznatkov s využitím elektronických jazykových príručiek, Slovenského národného korpusu, prezentácie v PowerPointe. Prezentácia je rozdelená na 3 časti.

Téma: Pomnožné podstatné mená

Ročník: 1. ročník

Ciele:

Žiak na základe interaktívnej prezentácie dokáže:

- charakterizovať pomnožné podstatné mená,
- určiť rod a vzor pomnožných podstatných mien,
- pracovať s elektronickými lexikálnymi príručkami,
- vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z elektronických prameňov,
- reagovať na rôzne druhy úloh a uplatniť logické myslenie,
- predvídať text.

Rozvíjané kompetencie:

- **komunikácia v materinskom jazyku:** pri práci s textom schopnosť rozlišovať a spracovať informácie o pomnožných podstatných menách, rozvoj čítania s porozumením,
- **digitálne kompetencie:** vnímať digitálne technológie ako zdroj informácií a používať ich ako nástroj pri interaktívnej prezentácii,
- **naučiť sa učiť:** samostatnou prácou v interaktívnej prezentácii organizovať vlastné učenie sa, spracovávať nové vedomosti, vedieť ich využívať v praxi,

Materiálne prostriedky:

počítače s internetovým pripojením, dataprojektor

Postup:

Príprava pred hodinou:

Vyučovaciu hodinu sme realizovali v multimediálnej učebni, ktorá je vybavená viacerými počítačmi a poskytuje priestor na samostatnú prácu žiakov.

Práca na hodine:

V úvode hodiny sme žiakom vysvetlili postup pri práci s prezentáciou. Žiaci ďalej pracovali samostatne na základe pokynov v prezentácii. Žiaci mali 5 minút na oboznámenie sa s prezentáciou, 30 minút na samostatnú prácu a 10 minút bolo vyčlenených na ústnu prezentáciu výsledkov práce a zhodnotenie vyučovacej hodiny.

Práca s interaktívnou prezentáciou:

Prezentácia obsahuje 25 snímok, ktoré sú spracované v troch častiach. Úlohy zobrazené v prezentácii na seba nadväzujú, žiaci sa preto v prezentácii nemohli pohybovať ľubovoľne. Jednotlivé snímky sa striedajú jednoduchým kliknutím. Uvedené internetové zdroje sú aktívne.

V prvej časti prezentácie, ktorá obsahuje 10 snímok, žiaci pracovali so štyrmi úlohami, v ktorých využívali poznatky získané zo Slovenského národného korpusu a elektronických slovníkov.

Snímky 1-2: Obsahujú úvodné pokyny k práci s prezentáciou.

Pokyny k práci s prezentáciou

- Jednotlivé snímky sa striedajú jednoduchým kliknutím.
- Uvedené internetové zdroje sú aktívne, prenesú vás k internetovým zdrojom.
- Odpovede si zapisujete do zošitov.
- Po vypracovaní 1.- 4. úlohy si naštudujte postup pri určovaní rodu a vzoru pomnožných podstatných mien a svoje poznatky si overte v nasledujúcich cvičeniach.

Na prácu máte 30 minút, po uplynutí časového limitu bude nasledovať vyhodnotenie.

Snímka 3

Obsahuje pokyny k vypracovaniu 1.úlohy

Úloha č. 1

V nasledujúcich úryvkoch z viet zobrazených v SNK chýba stále to isté pomnožné podstatné meno. Pokúste sa zistiť, ktoré to je.

Snímky 4 - 6

Obsahujú úlohy, v ktorých žiaci dopĺňali do viet 3 chýbajúce pomnožné podstatné mená, svoje tipy museli predpokladať na základe významu vety, čím rozvíjali svoju schopnosť čítať text s porozumením na základe porozumenia informácií v texte a vnútrovetných vzťahov. Svoje odpovede predpokladali na základe analýzy 4 viet, v ktorých chýbalo vždy to isté pomnožné podstatné meno. Vo vetách na snímke 4 je zašifrované slovo husle, na snímke 5 a 6 chýbajú slová šaty a rozpaky. Následným vyhľadávaním frekvencie vybraného pomnožného podstatného mena v SNK sa učili analyzovať dáta.

Úloha a)

- Vytiahnutý a útlý pripomínal * * , dosiaľ zapečatené v puzdre .
- V šachovej hre hrá veža druhé * * a nikdy nenadobudne silu a všestrannosť.
- Vie dobre narábať slákom, ja keď nemá * * .
- Spoluúčinkovať s nimi bude ľudová hudba Diabolské * * pod vedením Martina Sleziaaka a Jána Berkyho.

Úloha b)

- Pani Golombová mala * * ako vrece , ale všetci ju obdivovali ,
- Je to pravda odveká , * * robia človeka .
- Obliekla si svadobné * * z požičovne, závoj a biele topánky.
- Tajomníci zbalili a odniesli pápežove * * , korešpondenciu , poznámky , knihy.

Úloha c)

- Zrejme v mojich očiach čítala * * , pretože svoju otázku okamžite doplnila.
- U mnohých vyvoláva skôr * * ako nadšenie.
- Privítali ma potleskom a ten moje * * rozohnal.
- Na tej skupinke som videl nepokoj , * * i trému.

Snímka 7

Obsahuje pokyny k práci so SNK.

Pokyny k práci

Ktorá veta bola pre vás najlepšou nápodvedou?

Vyberte si jedno slovo z doplnených slov a zistite jeho frekvenciu v SNK na internetovom odkaze :

<http://korpus.juls.savba.sk/>

Snímka 8: V 2. úlohe si žiaci na základe spontánneho jazykového povedomia precvičovali určovanie rodu pomnožných podstatných mien a získali schopnosť orientovať sa v elektronických príručkách. Úlohou žiakov bolo určiť rod 5 pomnožných podstatných mien – *okolky, nožnice, skriptá, sane, hody* a následne na uvedenom internetovom odkaze overiť svoje predpoklady.

Úloha č. 2

Skúste určiť rod uvedených pomnožných podstatných mien a na internetovom odkaze si overte správnosť svojich predpovedí.

okolky, nožnice, skriptá, sane, hody

<http://slovníky.korpus.sk/?w=hody&s=exact&c=Sc23&d=kssj4&d=psp&d=scs&d=peciar&ie=utf-8&oe=utf-8>

Snímka 9: V 3. úlohe si žiaci svojím výberom najfrekventovanejších pomnožných podstatných mien rozvíjali návyk porovnávať svoje spontánne jazykové povedomie s údajmi v SNK. Z 10 pomnožných podstatných mien- *Vianoce, prázdniny, kúpele, tepláky raňajky, plúca, hrable, kiahne, háby, väzy*, bolo ich úlohou vybrať 3 podstatné mená, ktoré sa podľa ich odhadu najčastejšie používajú v komunikácii a správnosť svojho výberu si overili na uvedenej internetovej adrese.

Úloha č. 3

Ktoré 3 z uvedených pomnožných podstatných mien sa najčastejšie používajú v komunikácii? Pred zisťovaním na internetovom odkaze, si urobte vlastný odhad.

Vianoce, prázdniny, kúpele, tepláky, raňajky, plúca, hrable, kiahne, háby, väzy

<http://korpus.juls.savba.sk/>

Snímka 10

Posledná úloha v prvej časti prezentácie je zameraná na získanie vedomostí o tvorení obyvateľských mien utvorených od pomnožných podstatných mien, touto aktivitou žiaci poznávali vzťahy medzi prvkami jazyka. Žiaci od miestnych podstatných mien- *Kapušany, Michal'any, Vojany, Smižany, Sečovce* tvorili obyvateľské mená v ženskom a mužskom rode a správnosť si overili na uvedenej internetovej adrese.

Úloha č. 4

Pomnožné podstatné mená sú často miestne mená. Napíšte k uvedeným vlastným podstatným menám obyvateľské mená v mužskom aj ženskom rode. Správnosť tvarov si overte na uvedenom internetovom odkaze.

Zbehy, Torysky, Rudňany, Ožd'any, Smižany, Sečovce

<http://slovniky.korpus.sk/?w=&s=exact&c=J5b1&d=psp&ie=utf-8&oe=utf-8>

V druhej časti prezentácie, ktorá obsahuje 4 snímky, je vysvetlený postup pri určovaní vzorov pomnožných podstatných mien. Táto časť prezentácie plní úlohu získavania nových poznatkov.

Snímka 11 - 14: Na snímke 11 sa žiaci oboznámili s určovaním vzoru pomnožných podstatných mien zakončených na -y a ich zaradením k vzoru dub alebo žena. 12. snímka obsahuje postup pri zaradovaní pomnožných podstatných mien k vzorom stroj a ulica. Postup pri určovaní vzoru pomnožných podstatných mien stredného rodu je vysvetlený na snímke 13. Na poslednej snímke je tabuľka vzorov pomnožných podstatných mien.

Postup pri určovaní vzoru pomnožných podstatných mien

prázdniny

1. Podčiarknite poslednú hlásku

prázdniny

2. Vyberte 2 vzory, ktoré sú v pluráli zakončené na totožnú hlásku (v našom prípade Y)

duby

ženy

3. Porovnajete skloňovanie v pl G D,L daného slova a vzorov, ktoré ste vybrali
prázdniny -0 -ám -ách

duby -ov-om-och

ženy-0-ám-ách

husle

1. Podčiarknite poslednú hlásku

husle

2. Vyberte 2 vzory, ktoré sú v pluráli zakončené na totožnú hlásku (v našom prípade E)

stroje

ulice

3. Porovnajete skloňovanie v pl G D,L daného slova a vzorov, ktoré ste vybrali
husle-0 -iam-iach

stroje -ov-om-och

ulice-0-iam-iach

skriptá

1. Podčiarknite poslednú hlásku

skriptá

2. Vyberte 2 vzory, ktoré sú v pluráli zakončené na totožnú hlásku (v našom prípade á)

mestá

srdcia

3. Porovnajete skloňovanie v pl G D,L daného slova a vzorov, ktoré ste vybrali
skriptá-0-ám-ách

mestá -0-ám-ách

srdcia -0-iam-iach

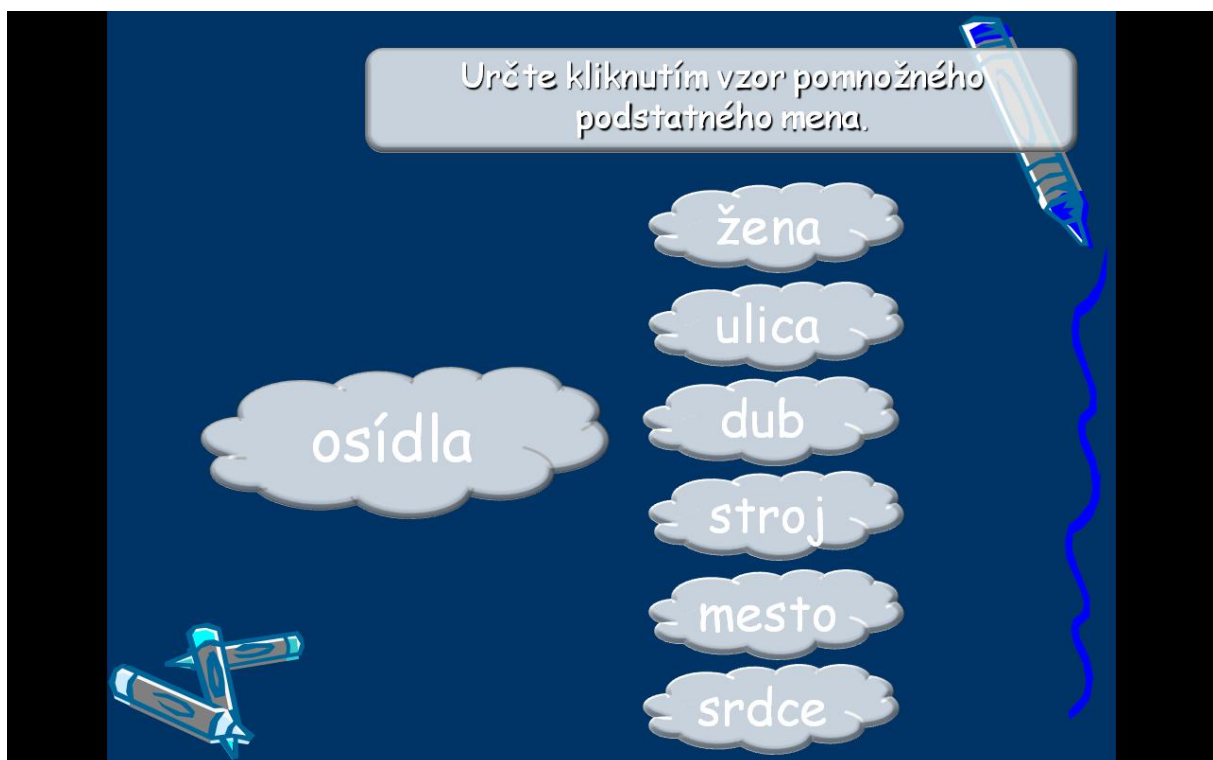
Tabuľka vzorov pomnožných podstatných mien

zakončenie	G,D,L mn.č.	rod	vzor
-y	-ov -om-och -0-ám-ách, -	mužský ženský	dub(-y) žena(-y)
-e	-ov-om-och -0-iam-iach	mužský ženský	stroj(-e) ulica(-e)
-a -á -ia -a	-0-ám-ách, -ach -0-iam-iach -ach	stredný stredný	mesto(-á) srdce(-ia)

Snímky poslednej časti prezentácie obsahujú prirad'ovacie cvičenia na určovanie vzorov pomnožných podstatných mien a umožňujú žiakom prakticky si overiť získané poznatky.

Snímky 15-25

Snímky 3. časti prezentácie obsahujú úlohy, v ktorých si žiaci prakticky overili určovanie vzorov pomnožných podstatných mien- *Piešťany, Tatry, okuliare, prsia, rifle, noviny, Košariská, hody, rezance*. Snímky obsahujú vždy 1 pomnožné podstatné meno, ku ktorému žiaci vyberajú zo 6 možností správny vzor. Po priradení vzoru hneď získajú spätnú väzbu piktogramom, ktorý vyjadruje správnosť alebo nesprávnosť ich tvrdenia.

Obrázok 1 Určovanie vzorov pomnožných podstatných mien

V závere vyučovacej hodiny vybraní žiaci individuálne prezentovali výsledky svojej práce. V poslednej časti hodiny ústne zhodnotili priebeh vyučovacej hodiny.

Záver a celkové zhodnotenie práce:

Zhodnotli sme splnenie cieľov, ktoré sme si stanovili a zhodnotili sme prácu žiakov na hodine.

2.2 Vyučovacia hodina č. 2 - Interaktívna prezentácia

Možnosti využitia interaktívnej prezentácie sme využili aj pri získavaní a upevňovaní vedomostí o anotácii, rešerši a resumé, parafráze, citáte, brainstormingu. Prezentácia je určená pre žiakov 1. a 2. ročníka gymnázia v tematickom celku Získavanie informácií. Žiaci pracovali samostatne a ich úlohou bolo vypracovať zadané úlohy formou zápisu do zošita. Na tejto modelovej hodine sme si zvolili spôsob získavania a upevňovania poznatkov s využitím elektronických jazykových príručiek a prezentácie v PowerPointe.

Téma: Spôsoby záznamu textu

Ročník: 1. ročník

Ciele:

Žiak na základe interaktívnej prezentácie dokáže:

- charakterizovať anotáciu, rešerš, resumé, parafrázu, citát, brainstorming,
- napísať anotáciu, rešerš, resumé,
- pracovať s elektronickými lexikálnymi príručkami,
- vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z elektronických prameňov,
- reagovať na rôzne druhy úloh a uplatniť logické myslenie,

Rozvíjané kompetencie:

- **komunikácia v materinskom jazyku:** pri práci s textom schopnosť rozlišovať a spracovať informácie o anotácii, rešerši, resumé a rozvoj čítania s porozumením,
- **digitálne kompetencie:** realizovať pomocou IKT čiastkové úlohy a výstupy z interaktívnej prezentácie.
- **nauciť sa učiť:** samostatnou prácou v interaktívnej prezentácii organizovať vlastné učenie sa, spracovávať nové vedomosti, vedieť ich využívať v praxi,

Materiálne prostriedky:

počítače s internetovým pripojením, dataprojektor,

Postup:

Príprava pred hodinou:

Vyučovaciu hodinu sme realizovali v multimedialnej učebni, ktorá je vybavená viacerými počítačmi a poskytuje priestor na samostatnú prácu žiakov.

Práca na hodine:

V úvode hodiny sme žiakom vysvetlili postup pri práci s prezentáciou. Žiaci ďalej pracovali samostatne na základe pokynov v prezentácii. Odpovede na úlohy, ktoré boli označené ikonkou ceruza si žiaci zapisovali do zošitov. Žiaci mali 5 minút na oboznámenie sa s prezentáciou, 25 minút na samostatnú prácu a 15 minút bolo vyčlenených na ústnu prezentáciu výsledkov práce a zhodnotenie vyučovacej hodiny.

Práca s interaktívnou prezentáciou:

Prezentácia obsahuje 16 snímok, ktoré sú spracované v troch častiach. Úlohy zobrazené v prezentácii na seba nadväzujú, žiaci sa preto v prezentácii nemohli pohybovať ľubovoľne. Jednotlivé snímky sa striedajú jednoduchým kliknutím. Uvedené internetové zdroje sú aktívne.

Snímka 1

Obsahuje úvodné pokyny k práci s prezentáciou.

Pokyny k práci s prezentáciou

- Jednotlivé snímky sa striedajú jednoduchým kliknutím.
- Uvedené internetové zdroje sú aktívne, prenesú vás k internetovým zdrojom.
- Odpovede a úlohy označené ikonkou ceruzka si zapisujete do zošitov.
- Po vypracovaní 1.- 4. úlohy si naštudujte pravidlá pri písaní textu a svoje poznatky aplikujte v nasledujúcej úlohe.

Na prácu máte 30 minút, po uplynutí časového limitu bude nasledovať vyhodnotenie.

V prvej časti prezentácie, ktorá obsahuje 5 snímok, žiaci využívali poznatky získané z učebnice Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník.

Snímky 2 - 4

Prvá úloha je zameraná na získanie vedomostí o primárnych, sekundárnych a terciárnych zdrojoch informácií. Touto aktivitou žiaci získali nové poznatky o zdrojoch informácií a roztriedili spôsoby záznamu textu k 3 zdrojom informácií. Úlohou žiakov bolo v učebnici vyhľadať vecný register.

Úloha č. 1

Pričleňte podľa učebnice Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník str.223 pramene k jednotlivým zdrojom informácií.

Vyhľadajte v učebnici slovenského jazyka vecný register -zoznam.

Vypracovaním druhej úlohy žiaci získali poznatky o anotácii, rešerši a resumé a ich úlohou bolo charakterizovať uvedené spôsoby záznamu textu a následne ich zapísať do zošitov. Rozvíjali spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.

Úloha č. 2

Charakterizujte:

- Anotáciu
- Rešerš
- Resumé

Zdroj: Slovenský jazyk a literatúra pre 1.-4. ročník str.224, 229,233

V tretej úlohe žiaci vytvorili vlastný text na základe stanoveného žánru, čím ukázali svoju schopnosť zapamätať si a využiť potrebné fakty a definície . Pri písomnom prejave aplikovali pravopisnú normu.

Úloha č. 3

Napíšte anotáciu na knihu Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl.

Snímka 5

V štvrtej úlohe žiaci získali poznatky o spôsoboch záznamu textu .

Úloha č. 4

Zapamätajte si!

Spôsoby záznamu textu:

- Konspekt
- Osnova
- Téza
- Doslovná citácia
- Voľná citácia
- Citát
- Parafráza
- Pojmová mapa
- Brainstorming

Snímky 6 - 8

Na snímke 6-8 sa žiaci v časti Zapamätajte si! oboznámili s pravopisnými pravidlami pri písaní veľkých a malých písmen na začiatku odsekov. Snímky obsahujú konkrétne ukážky zápisu textu.

Zapamätajte si!

Veľké písmená píšeme:

na začiatku odsekov vo výpočtoch, napr.:

- Bielkoviny rozdeľujeme na dve veľké skupiny:
 1. Proteíny – jednoduché bielkoviny; ich molekuly tvoria len aminokyseliny.
 2. Proteidy – zložené bielkoviny; majú v molekule okrem aminokyselín aj významnú funkčnú skupinu nebielkovinovej povahy – prostetickú skupinu.

- **P o z n á m k a** – Na začiatku odsekov vo výpočtoch sa novšie píše veľmi často malé začiatkové písmená na ich tesnejšie zopätie, napr.:
- Vývinové zmeny nastávajú dvojakým spôsobom:
 - a) mení sa nervová funkcia,
 - b) mení sa organizácia, najmä ústrednej nervovej sústavy.

Malé písmená sa píšú na začiatku odsekov vo výpočtoch, ktoré neobsahujú vety, napr.

Živé sústavy majú:

1. špecifické chemické zloženie,
2. špecifickú štruktúru,
3. vlastnosti autoregujúcej sa sústavy.

Zapamätajte si!

- Konspekt(výt'ah) je výstižný prehľad, záznam napr. prednášky, referátu, rôznych publikácií.
- Snažíme sa zachytiť to, čo je v texte podstatné a dôležité.

Konspekt by mal byť stručný a jasný, ale musí zachytávať hlavné myšlienky textu.

Snímky 9 – 10

Úlohy tejto časti prezentácie sú zamerané na transformáciu textu , žiak tvorí vlastný text na základe charakteristík jednotlivých žánrov.

Úloha č. 5

Prepíšte vo forme odsekov:

Názvy akcií, zjazdov, výstav, súťaží, pretekov, cien, radov, vyznamenaní, ocenení, nadácií, fondov píšeme veľkým začiatočným písmenom.

Úloha č.6

Zostavte konspekt:

Po príchode zo školy si nezabudnime oddýchnuť, nabrať nové sily na domáce učenie. Stanovme si časové ohraničenie na jeden vyučovací predmet, medzi predmetmi si dávajme prestávku /napr. 10 minút na vzduchu, cvičenie, počúvanie hudby, nezabudnime na spánok – popoludňajší 20 minútový na regeneráciu síl, atď'./.

Psychofyziologické hľadisko vyžaduje zaradiť učenie sa ťažkých predmetov v čase, kedy vládžeme najviac, kedy je náš organizmus najvýkonnejší. Ide o individuálne pocity, každý by si mal poznať svoje telo, približne určiť najvhodnejší čas na učenie sa.

Popoludnie je vhodné na odborné predmety a matematiku, takisto jazyky. Večer je vhodný na slovenčinu, dejepis a jednoduchší jazyk.

Snímky 11 - 14

V úlohe číslo 6 žiaci na základe získaných poznatkov pričleňovali pojmy parafráza, citát a brainstorming ku konkrétnym ukážkam textu.

Úloha č. 6

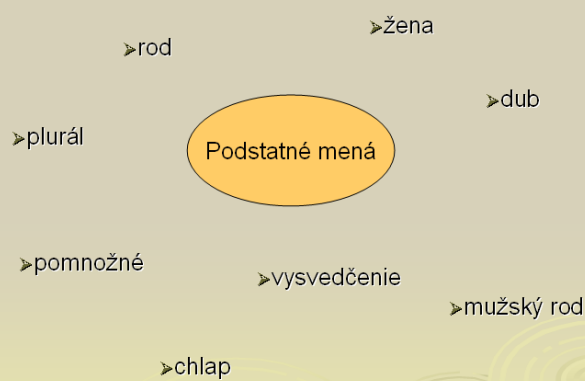
K nasledujúci ukážkam pričleňte pojmy:

parafráza

citát

brainstorming

➤ Ukážka č. 1

Obrázok 2 Ukážka č. 1 k 6. úlohe

Ukážka č. 2

- Komu sa nelení, tomu sa zelení.
- **Komu sa nelení, tomu sa jelení.**

Obrázok 3 Ukážka č. 2 k 6. úlohe

Ukážka č. 3

➤ „Čo je na prvej láske najpôvabnejšie?
Že málokedy končí sobášom.“ (H. de
Balzac)

Obrázok 4 Ukážka č. 3 k 6. úlohe

Snímka 15

V poslednej úlohe žiaci využili spôsoby a mechanizmy vyhľadávania na internete, uplatnili kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám.

Úloha č. 7

Na internetovom zdroji vyhľadajte a vypíšte 5 ľubovoľných výrokov a tri z nich parafrázujte.

Zdroj: http://sk.wikiquote.org/wiki/Slovensk%C3%A9_pr%C3%ADslovia

V závere vyučovacej hodiny vybraní žiaci individuálne prezentovali výsledky svojej práce. V poslednej časti hodiny ústne zhodnotili priebeh vyučovacej hodiny.

Záver a celkové zhodnotenie práce:

Zhodnotli sme splnenie cieľov, ktoré sme si stanovili a zhodnotili sme prácu žiakov na hodine.

2.3 Vyučovacia hodina č. 3 - Interaktívna prezentácia

Vyučovacia hodina je zameraná na získanie a upevnenie poznatkov o časticiach v 1. a 2. ročníku gymnázia v tematickom celku Slovné druhy. Na tejto modelovej hodine sme si zvolili spôsob získavania a upevňovania poznatkov s využitím prezentácie v PowerPointe. Prezentácia je rozdelená na 2 časti.

Téma: Častice

Ročník: 1. ročník

Ciele:

Žiak na základe interaktívnej prezentácie dokáže:

- charakterizovať častice,
- identifikovať častice v texte,
- rozlíšiť spojky a častice,
- reagovať na rôzne druhy úloh a uplatniť logické myslenie.

Rozvíjané kompetencie:

- **komunikácia v materinskom jazyku:** pri práci s textom schopnosť rozlišovať a spracovať informácie o časticiach, rozvoj čítania s porozumením,
- **digitálne kompetencie:** vnímať digitálne technológie ako zdroj informácií a používať ich ako nástroj pri interaktívnej prezentácii,
- **naučiť sa učiť:** samostatnou prácou v interaktívnej prezentácii organizovať vlastné učenie sa, spracovávať nové vedomosti, vedieť ich využívať v praxi.

Materiálne prostriedky:

počítače s internetovým pripojením, dataprojektor

Postup:

Príprava pred hodinou:

Vyučovaciu hodinu sme realizovali v multimediálnej učebni, ktorá je vybavená viacerými počítačmi a poskytuje priestor na samostatnú prácu žiakov.

Práca na hodine:

V úvode hodiny sme žiakom vysvetlili postup pri práci s prezentáciou. Žiaci ďalej pracovali samostatne na základe pokynov v prezentácii. Žiaci mali 5 minút na oboznámenie sa s prezentáciou, 20 minút na samostatnú prácu a 20 minút bolo vyčlenených na ústnu prezentáciu výsledkov práce a zhodnotenie vyučovacej hodiny.

Práca s interaktívnou prezentáciou:

Prezentácia obsahuje 9 snímok, ktoré sú spracované v dvoch častiach. Úlohy zobrazené v prezentácii na seba nadväzujú, žiaci sa preto v prezentácii nemohli pohybovať ľubovoľne. Jednotlivé snímky sa striedajú jednoduchým kliknutím. V prvej časti prezentácie, ktorá obsahuje 5 snímok, žiaci získali základné poznatky o časticiach. V druhej časti prezentácie si precvičili získané vedomosti.

Snímka 1: Obsahuje úvodné pokyny k práci s prezentáciou.

Pokyny k práci s prezentáciou

- Jednotlivé snímky sa striedajú jednoduchým kliknutím.
- V úvode si naštudujte charakteristiku častíc a písanie čiarky pred týmto slovným druhom.
- Po naštudovaní poznatkov o časticiach si svoje poznatky overte v nasledujúcich cvičeniach.
- Odpovede si zapisujte do zošitov.

Na prácu máte 20 minút , po uplynutí časového limitu bude nasledovať vyhodnotenie.

Snímka 2 – Snímka 2 prináša základnú charakteristiku častíc a príklady viet, v ktorých sa nachádzajú častice.

Častice:

- vyjadrujú osobný postoj hovoriaceho k výpovedi alebo k jej časti,
 - sú neohybné a neplnovýznamové,
- Napr. : Bolo veru dobre, bodaj by tak bolo aj nabudúce. Hádam mi to nezazlievaš ?
Či si vari zabudol ? No nebol si tam.

Snímka 3 - Na tejto snímke si žiaci osvojili osobitosti častíc a spojok. Práve tieto slovné druhy robia žiakom často problémy pri začlenení rovnako znejúceho slova k slovnému druhu .

Obrázok 5 Osobitosti častíc

Snímka 4 - 5 – Posledné snímky prvej časti prezentácie vysvetľujú písanie čiarky vo vetách, v ktorých častica môže byť samostatnou výpoveďou a vo vetách so spresňujúcim významom častice.

ČASTICE A ČIARKA

Čiarkou oddeľujeme časticu, ak :

-môže byť samostatnou výpoveďou
Veru, bude z neho športovec.
Bude z neho športovec. Veru.
Po zvonení, samozrejme, vybehli z tried.
Po zvonení vybehli z tried. Samozrejme.
-spresňuje časť výpovede :
Dnes, presnejšie dnes popoludní prídem.
Dnes prídem. Presnejšie dnes popoludní.

Čiarkou neoddeľujeme časticu, ktorá :

-zdôrazňuje vetný člen
Naozaj som to nevedel.
To určite všetci nečítali.
Jaro možno príde.
-stojí na začiatku vety
/uvádza ju alebo pripája /
Či ozaj prší ?
Nech prší !
Kiež by prestalo pršať !
Nuž zmoknem.

Snímky 6-9 - V druhej časti prezentácie si žiaci vypracovaním úloh 1 - 4 prakticky overili používanie získaných poznatkov o časticách .

Snímka 6- Úloha č. 1

Vyhľadajte v texte častice :

Kiež by sa vrátili. Mate vraj prísť.
Aj on príde. Azda si hotový ? Hádám
sa nám to podarí. Prišiel práve včas.
Prídeš ? Áno. Beztak nepríde.
Teším sa iba na teba. Bol u vás ? Nie.

Snímka 7 - Úloha č. 2

Vyhľadaj a urč, v ktorých vetách sú častice a v ktorých spojky :

No dobre, určite prídem.
Príd', ved' máš čas.
A prečo si neprišiel?
Chcel prísť, no zabudol.
Ved' hej. Zaspieval a odišiel.
Aj on tu bol.

Bol tu Jano aj Mišo.

Snímka 8 - Úloha č. 3

Urč slovný druh rovnako znejúcich slov :

Zober si hoci všetky tri.
Odišiel, hoci mohol ostať.
Dobre, pôjdeme.
Pôjdeme dobre, neboj sa.
Napíšem to až nakoniec.
Aj tak je to nakoniec rovnaké.
Povedz mu, aby prišiel.
Len aby prišiel.

Snímka 9- Úloha č. 4

Vypíš z textu častice a doplň chýbajúce čiarky:

Náš starý otec práve ochorel. Ved' už má svoje roky. Teraz potrebuje nadovšetko pokoj od práce a zhonu. Ešte nedávno rýľoval v záhradke. Iba ja viem, ako má starý otec svoje rastlinky rád. Veru mu je teraz smutno. Aspoň raz do týždňa ho navštívim. Predovšetkým sa pochválím výsledkami v škole. Áno je na mňa hrdý. Nuž veľmi ma to teší. Nie nechcem ho sklamať. Azda sa potom vylieči a opäť bude môcť navštíviť svoju záhradku. Vraj obľúbená práca lieči.

V závere vyučovacej hodiny vybraní žiaci individuálne prezentovali výsledky svojej práce. V poslednej časti hodiny ústne zhodnotili priebeh vyučovacej hodiny.

Záver a celkové zhodnotenie práce:

Zhodnotli sme splnenie cieľov, ktoré sme si stanovili a zhodnotili sme prácu žiakov na hodine.

2.4 Vyučovacia hodina č. 4 - Webquest

Vyučovacia hodina bola venovaná získavaniu a precvičovaniu vedomostí o konsekte v tematickom celku Získavanie informácií v 1.ročníku gymnázia. Žiaci pracovali s webquestom v skupinách na hodine a doma počas 1 týždňa. Žiaci sa na hodine rozdelili do skupín, pracovali s webquestom pri počítačoch a oboznámili sa s obsahom webquestu, dohodli sa na rozdelení úloh podľa pokynov, ktoré sú uvedené vo webqueste. Takto sa zabezpečila nutnosť tímovej spolupráce. Pridelené úlohy plnili žiaci na hodine a doma. Na 2. vyučovacej hodine, ktorej predchádza domáca príprava, prezentovali svoje práce v skupinách pred celou triedou. Po prezentácii nasledovalo vyhodnotenie.

Téma: Konspekt

Ročník: 1. ročník

Ciele:

Žiak na základe práce s webquestom dokáže:

- vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi,
- vypracovať konspekt,
- pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu,
- tvoriť, prijať a spracovať informácie,
- ústne prezentovať vlastný text,
- vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z elektronických prameňov,
- verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Rozvíjané kompetencie:

- **komunikácia v materinskom jazyku:** pri práci s textom schopnosť rozlišovať a spracovať informácie o pravidlách slovenskej pravopisnej normy, rozvoj čítania s porozumením,
- **digitálne kompetencie:** vnímať digitálne technológie ako zdroj informácií, komunikovať prostredníctvom IKT,
- **učiť sa učiť:** samostatnou prácou a prácou v skupine organizovať vlastné učenie sa, spracovávať nové vedomosti, vedieť ich využívať v praxi.

Materiálne prostriedky:

počítače s internetovým pripojením, dataprojektor

Postup:

Príprava pred hodinou:

Vyučovaciú hodinu sme realizovali v multimediálnej učebni, ktorá je vybavená viacerými počítačmi a poskytuje priestor na prácu žiakov v skupinách.

Práca na hodine:

V úvode hodiny sme žiakov oboznámili s webquestom, vysvetlili sme spôsob práce na hodine a stanovili pravidlá. Žiaci ďalej pracovali v skupinách a samostatne na základe pokynov vo webqueste.

Práca s webquestom:

Využili sme webquest, ktorý obsahuje úlohy pre prácu v skupine.

Štruktúra webquestu:

Titulná strana - obsahuje názov webquestu – Potomkovia slávnych, informáciu, pre ktorý ročník je webquest určený – Webquest pre 1. ročník stredných škôl, meno autora Mgr. Eva Balová.

Úvod – motivuje žiakov k práci, stručne je v ňom uvedená téma webquestu.

Tento webquest slúži na získavanie a precvičovanie informácií pri vyučovaní tematického celku Získavanie a spracovanie informácií v 1. ročníku SŠ. Žiaci si prakticky precvičia vypracovanie konspektu a získajú nové informácie o slovenských spisovateľoch.

Vypracovaním tohto webquestu si prakticky precvičíte svoje zručnosti pri zostavovaní konspektu.

Vypracovaným konspektom priblížite svojim spolužiakom významných predstaviteľov slovenskej literatúry tak, ako si ich zachovali vo svojej pamäti ich potomkovia. Vašou úlohou bude vytvoriť literárnu príručku, ktorá, presvedčí vašich spolužiakov, že aj spisovatelia boli ľudia, ktorí riešili každodenné problémy a vedeli sa tešiť aj smútiť.

Úloha - jasne formuluje 2 úlohy a vymedzuje, čo má žiak dosiahnuť po vypracovaní úloh.

Vašou úlohou bude vytvoriť literárnu príručku, v ktorej priblížite život Ľudovíta Štúra, B. Slančíkovej- Timravy a J. Gregora- Tajovského.

Príručka bude mať formu súvislého, kompaktného textu v MS Word. Názov príručky a grafickú úpravu si zvolíte sami.

Postup - obsahuje podrobný opis práce, pomocou ktorého žiaci danú úlohu plnili .

Budete pracovať v šesťčlennej skupine.

Vo vašej pracovnej skupine sa rozdelíte do skupín- biela, modrá, zelená.

Biela skupina: Zostavíte konspekt o živote Ľ. Štúra. Váš konspekt musí obsahovať to, čo je v texte podstatné a dôležité. Konspekt nesmie byť príliš dlhý, mal by byť stručný a jasný. Musíte zachovať jeho logickú štruktúru. Nezabudnite na prehľadnosť konceptu(rôzne druhy písma, medzery, odseky a pod.).

Modrá skupina: Zostavíte konspekt o živote J. Gregora – Tajovského. Váš konspekt musí obsahovať to, čo je v texte podstatné a dôležité. Konspekt nesmie byť príliš dlhý, mal by byť stručný a jasný. Musíte zachovať jeho logickú štruktúru. Nezabudnite na prehľadnosť konceptu(rôzne druhy písma, medzery, odseky a pod.).

Zelená skupina: Zostavíte konspekt o živote B. Slančíkovej – Timravy. Váš konspekt musí obsahovať to, čo je v texte podstatné a dôležité. Konspekt nesmie byť príliš dlhý, mal by byť stručný a jasný. Musíte zachovať jeho logickú štruktúru. Nezabudnite na prehľadnosť konceptu(rôzne druhy písma, medzery, odseky a pod.).

Zdroje – uvádzajú odkazy na vybrané stránky, ktoré žiaci používali pri vypracovaní úloh.

- Zdrojové lokality, ktoré vám poslúžia ako pomôcka pri vypracovaní webquestu:
- Slovenský jazyk pre 1. -4. ročník stredných škôl, strana 228
- <http://zivot.azet.sk/clanok/101/potomkovia-slavnych-stur-nikdy-nenadaval.html>
- <http://zivot.azet.sk/clanok/533/potomkovia-velikanov-tajovsky-bol-cholerik-ale-dobrak.html>
- <http://zivot.azet.sk/clanok/188/bozena-slancikova-timrava-nepochopena.html>

Hodnotenie- má podobu tabuľky s presným popisom kritérií hodnotenia.

úroveň riešenia	nesplnené	nízka úroveň	možnosti zlepšenia	splnené bez chýb	vzorové riešenie
bodové hodnotenie	0	1-3	4-6	7-9	10
rozdelenie úloh v skupine a komunikácia	nijaké	závažné nedostatky v komunikácii	menšie nedostatky v komunikácii	dobrá spolupráca v rámci skupiny	vynikajúce
zvládnutie individuálnych úloh	nijaké	slabé	priemerné	dobré	vynikajúce
rozsah a kvalita spracovaných informácií	neodovzdané	malé množstvo a nízka kvalita informácií	postačujúce množstvo informácií priemernej kvality	bez väčších nedostatkov	vynikajúca
technická a vizuálna stránka výstupu	neodovzdané	slabá	Priemerná	dobrá	vynikajúca
prezentácia výsledkov	nepripravená	nepresvedčivé vystupovanie	málo zaujímavá prezentácia	bez väčších nedostatkov	vynikajúca

Záver- obsahuje krátke zhrnutie webquestu.

Splnením úloh tohto webquestu ste si rozšírili rozsah praktických zručností pri písaní konspektu a získali ste nové vedomosti o slovenských spisovateľoch. Vyskúšali ste si prácu v skupine a naučili ste sa výsledky svojej práce prezentovať vo forme literárnej príručky.

Záver a celkové zhodnotenie práce:

- zhodnotili sme splnenie cieľov, ktoré sme si stanovili,
- zhodnotili sme prácu žiakov na hodine.

Druhá vyučovacia hodina bola venovaná prezentácii vypracovaných úloh webquestu. Žiaci v skupinách pred triedou prezentovali výsledky svojej práce. Pri hodnotení vypracovania úloh webquestu sme využili tabuľku s vopred určenými kritériami hodnotenia a ohodnotili prácu každej skupiny. V poslednej časti hodiny žiaci ústne zhodnotili prácu pri plnení úloh webquestu.

2.5 Vyučovacia hodina č. 5 - V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži

Vyučovacia hodina je zameraná na získanie poznatkov o romantizme, živote a tvorbe V. Huga a románe Chrám Matky Božej v Paríži v 2. ročníku gymnázia v tematickom celku Veľká epická próza.

Téma: V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži

Ročník: 1. ročník

Ciele:

Žiak dokáže:

- charakterizovať život a tvorbu V. Huga,
- charakterizovať znaky romantizmu ,
- vypracovať opis osoby,
- vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z elektronických prameňov,
- tvoriť, prijať a spracovať informácie,
- ústne prezentovať vlastný text,
- predvídať text.

Rozvíjané kompetencie:

- **komunikácia v materinskom jazyku:** pri práci s textom schopnosť rozlišovať a spracovať dôležité a podstatné informácie, rozvoj čítania s porozumením,
- **digitálne kompetencie:** vnímať digitálne technológie ako zdroj informácií a používať ich ako nástroj pri vytváraní prezentácie,
- **naučiť sa učiť:** samostatnou prácou a prácou v skupine organizovať vlastné učenie sa, spracovávať nové vedomosti, vedieť ich využívať v praxi.

Materiálne prostriedky:

počítače s internetovým pripojením, dataprojektor

Postup:

Príprava pred hodinou:

Vyučovaciu hodinu sme realizovali v multimedialnej učebni, ktorá je vybavená viacerými počítačmi a poskytuje priestor na prácu žiakov v skupinách.

Práca na hodine:

V úvode hodiny sme žiakov oboznámili s cieľom vyučovacej hodiny, vysvetlili sme spôsob práce na hodine a stanovili pravidlá. Žiaci ďalej pracovali v skupinách a samostatne na základe úloh. Žiaci pracovali na 1 vyučovacej hodine v škole a počas 1 týždňa doma. Na nasledujúcej vyučovacej hodine prezentovali svoje práce.

Úlohy pre prácu v skupine:

1. skupina a 2. skupina – otázky expertom: Žiaci v skupinách spoločne našťudovali text o živote a tvorbe V. Huga, ktorý je dostupný na

http://sk.wikipedia.org/wiki/Victor_Hugo, po naštudovaní sa každý stal expertom. Následne spoločne vytvorili 10 otázok z daného textu v Power Pointe. Pred prezentáciou si každá skupina vyžrebovala experta, ktorý zastupoval ich skupinu a odpovedal na otázky súpera.

2. 3.skupina - pripravila prezentáciu o romantizme. Využila poznatky z elektronického prameňa:
[http://sk.wikipedia.org/wiki/Romantizmus_\(literat%C3%BAra\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Romantizmus_(literat%C3%BAra))
3. 4. skupina- zostavila prezentáciu o pamätihodnostiach Paríža v Power Pointe s použitím poznatkov z ľubovoľných elektronických prameňov.
4. 5. skupina - pripravila poznatky o Notre- Dame v Power Pointe s použitím poznatkov z ľubovoľných elektronických prameňov.
5. 6.skupina - pripravila na základe ukážky č. 1 z knihy Chrám Matky Božej v Paríži opis Quasimoda a nakreslila jeho podobu.

Ukážka č. 1

Nepokúsime sa čitateľovi podrobne opísať ten štvorhranný nos, tie podkovité ústa, to maličké ľavé oko, prekryté chlpatou ryšavou obrvou, zatiaľ čo sa pravé oko celkom strácalo pod obrovskou bradavicou; tie neusporiadané zuby, miestami vylámané ako cimburie na pevnosti; tú odutú hľúzavú peru, cez ktorú prevísal jeden zub ako sloní kel; tú rázsochatú bradu a predovšetkým celý ten výraz, čo zo všetkého vyžaroval; tú zmes zlomyselnosti, údivu a smútku. Kto môže, nech si všetko dokopy predstaví. Súhlas bol jednomyselný, všetci sa hrnuli ku kaplnke. Odtiaľ víťazoslávne viedli šťastného pápeža bláznov. Ale iba teraz vyvrcholilo prekvapenie a úžas: úškl'abok bol jeho skutočnou tvárou. Alebo skôr celá jeho osoba bola úškl'abkom. Obrovská hlava, na ktorej sa ježili ryšavé vlasy, medzi plecami obrovský hrb, ktorého náprotivník sa črtal aj vpredu; stehná a nohy tak čudne pokrútené, že sa mohli dotýkať iba kolenami, a pri pohľade spredu sa podobali dvom kosákom, dotýkajúcimi sa rukoväťami; chodidlá široké, ruky obludné; a pri všetkej tej obludnosti bola v ňom akási hrozná sila, šikovnosť a odvaha: ozaj zvláštna výnimka z večne platného pravidla, podľa ktorého sila tak ako krása vyplývajú z harmónie. Taký bol pápež, ktorého si blázni práve zvolili.

Ťažko opísať, aký stupeň nesmierne pyšnej a blaženej radosti dosiahla Quasimodova smutná a ošklivá tvár na ceste z paláca na námestie de Grève. Bola to prvá slasť zo samolúbosti, akú kedy pocítil. Dosiaľ poznal iba ponížovanie a pohrdanie nad svojím údelom, odpor k svojej osobe. A tak teraz i napriek svojej hluchote vychutnával ako skutočný pápež oslavný jasot tohto davu, ktorý nenávidel, lebo cítil, že dav nenávidí jeho.

6. 7.skupina – doplnila do ukážky č. 2 chýbajúce slová a pripravila si jeho čítanie s uplatnením prozodických vlastností reči a následne zhotovila zvukový záznam.

Ukážka č.2

Vo chvíli, keď to bolo najhroznejšie, vybuchol na sinavej (podstatné meno, ženský rod, sing. L, vzor dlaň) kňazovej diabolský smiech, smiech, akým sa môže (sloveso, neurčitok)..... ten, čo už nie je človekom. Quasimodo nepočul ten smiech, ale ho videl. Zvonár cúvol niekoľko (podstatné meno, mužský rod, neživotný, pl.,G, vzor dub) za arcidiakona a odrazu sa na neho zúrivo vrhol, udrel ho svojimi veľkými (podstatné meno, ženský rod, pl., I, žena)..... zozadu a strčil ho do priepasti, nad ktorou sa don Claude vykláňal.

Kňaz vykrikoval: „Do pekla!“ a spadol.

Chrlič, nad ktorým prv stál, ho pri páde zadržal. Zachytil sa na ňom zúfalými rukami, a keď chcel otvoriť (podstatné meno, pomnožné, A,)....., aby vykrikoval po druhý raz, zazrel nad svojou hlavou na okraji zábradlia strašnú a pomstychtivú Quasimodovu tvár. Zmĺkol. Pod ním bola priepasť.

Keď asi o dva roky alebo o osemnásť mesiacov po udalostiach, ktorými sa končí tento (podstatné meno, mužský rod, neživotný, sing., N, dub)....., prišli do pivnice na Mountfaucone vyhľadať (podstatné meno, ženský rod, sing., A, žena)..... Oliviera Daniela, obeseného pred dvoma dňami , ktorému Karol VIII. po smrti milostivo dovolil, aby bol pochovaný v lepšej spoločnosti, u svätého Vavrinca, našli medzi všetkými tými ohavnými kostlivcami dve (podstatné meno, ženský rod, pl., A, žena)....., z ktorých jedna čudne objímala druhú. Jedna z nich bola kostra (podstatné meno, ženský rod, sing., G, žena)....., mala dosiaľ na sebe niekoľko zdrapov šiat z látky kedysi bielej a na (podstatné meno, mužský rod, sin., L, dub) náhrdelník z adrezarachových zrníek s hodvábnym vrecúškom, ozdobeným zelenými sklenenými korálkami, ktoré bolo otvorené a prázdne. Tie predmety mali takú cenu, že si ich kat iste nechcel vziať. Druhá kostra, ktorá prvú pevne objímala, bola kostra (podstatné meno, mužský rod, životný, sing., G, chlap)..... Všimli si, že mal pokrivenú chrbtovú kosť, hlavu zaseknutú medzi lopatky a jednu nohu kratšiu.

Pôvodný text ukážky č. 2

Vo chvíli, keď to bolo najhroznejšie, vybuchol na sinavej tvári kňazovej diabolský smiech, smiech, akým sa môže smiať ten, čo už nie je človekom. Quasimodo nepočul ten smiech, ale ho videl. Zvonár cúvol niekoľko krokov za arcidiakona a odrazu sa na neho zúrivo vrhol, udrel ho svojimi veľkými rukami zozadu a strčil ho do priepasti, nad ktorou sa don Claude vykláňal. Kňaz vykrikoval: „Do pekla!“ a spadol. Chrlič, nad ktorým prv stál, ho pri páde zadržal. Zachytil sa na ňom zúfalými rukami, a keď chcel otvoriť ústa, aby vykrikoval po druhý raz, zazrel nad svojou hlavou na okraji zábradlia strašnú a pomstychtivú Quasimodovu tvár. Zmĺkol. Pod ním bola priepasť. Keď asi o dva roky alebo o osemnásť mesiacov po udalostiach, ktorými sa končí tento príbeh, prišli do pivnice na Mountfaucone vyhľadať mŕtvolu Oliviera Daniela, obeseného pred dvoma dňami , ktorému Karol VIII. po smrti milostivo dovolil, aby bol pochovaný v lepšej spoločnosti, u svätého Vavrinca, našli medzi všetkými tými ohavnými kostlivcami dve kostry, z ktorých jedna čudne objímala druhú. Jedna z nich bola kostra ženy, mala dosiaľ na sebe niekoľko zdrapov šiat z látky kedysi bielej a na krku náhrdelník z adrezarachových zrníek s hodvábnym vrecúškom, ozdobeným zelenými sklenenými korálkami, ktoré bolo otvorené a prázdne. Tie predmety mali takú cenu, že si ich kat iste nechcel vziať. Druhá kostra, ktorá prvú pevne objímala, bola kostra muža. Všimli si, že mal pokrivenú chrbtovú kosť, hlavu zaseknutú medzi lopatky a jednu nohu kratšiu.

7. 8. skupina- mala zostaviť z obidvoch vyučovacích hodín blog v podobe akéhokoľvek útvaru a publikovať ho na blogerskom serveri.

Záver a celkové zhodnotenie práce:

- zhodnotili sme splnenie cieľov, ktoré sme si stanovili,
- zhodnotili sme prácu žiakov na hodine.

Druhá vyučovacia hodina bola venovaná prezentácii vypracovaných úloh. Žiaci v skupinách pred triedou prezentovali výsledky svojej práce.

3 VYHODNOTENIE VYUČOVACÍCH HODÍN

V našej práci sme navrhli netradičné formy získavania a upevňovania vedomostí na hodinách slovenského jazyka. Po ich odskúšaní priamo na hodinách môžeme zhodnotiť ich použitie.

3.1 Vyhodnotenie interaktívnej prezentácie

Využitie interaktívnej prezentácie hodnotíme pozitívne a výhody jej využitia môžeme zhodnotiť nasledovne:

- ovládanie prezentácie sa ponechalo na žiaka, ktorý si sám volil tempo práce,
- pri práci s prezentáciou si žiak uvedomil úroveň svojich vedomostí ,
- vizuálny vnem umožnil žiakom lepšie a trvalejšie zapamätanie si poznatkov,
- prezentácia odstránila monotónnosť výkladu učiteľa prispela k efektívnejšiemu vnímaniu informácií,
- učiteľ mohol zaradiť všetky potrebné informácie, ktoré mal žiak na vyučovacej hodine získať a na základe ich zvládnutia odpovedať na úlohy,
- žiakom sme poskytli možnosť zdokonaľiť sa v práci s lexikografickými príručkami.

Spätná väzba od žiakov bola veľmi pozitívna. Žiaci kladne hodnotili najmä to, že:

- mohli pracovať s IKT netradičnou a novou formou,
- vyučovaním pomocou IKT sa naučili viac v porovnaní s klasickou metódou,
- vedomosti získané týmto štýlom budú môcť využiť aj v budúcnosti ,
- študijný materiál bol spracovaný prehľadne,
- vyučovanie pomocou IKT zvýšilo ich záujem o slovenský jazyk,
- mohli pracovať vlastným tempom,
- získali poznatky o lexikografických príručkách.

Nevýhodou, ktorú uvádzali žiaci, bol časový limit na vypracovanie úloh. Niektorí sa obávali práce s počítačmi.

3.2 Vyhodnotenie webquestu

Využitie metódy webquestu na hodine slovenského jazyka sa nám osvedčilo, lebo:

- táto aktivita bola pre žiakov zaujímavá, pretože IKT sú každodennou súčasťou ich života,
- kombinácia individuálnej a skupinovej práce prispeli k tomu, že si žiaci začali viac uvedomovať, aký dopad má ich individuálna práca na celkový výsledok skupinovej práce,
- uvedomenie si vlastnej zodpovednosti za vyriešenie čiastkovej úlohy viedlo k zodpovednejšiemu prístupu k práci aj u menej snaživých žiakov.

Nevýhodou webquestu bola závislosť od počítačovej vybavenosti a rýchlosti internetovej siete.

Túto formu práce ohodnotili žiaci ako veľmi zaujímavú a páčilo sa im najmä to, že mohli pracovať v skupine, získali nové zručnosti v oblasti IKT.

Nevýhodou, ktorú žiaci pri práci pociťovali, bola organizácia práce, ak si niektorý člen skupiny nesplnil úlohu v stanovenom termíne.

3.3 Vyhodnotenie hodiny - V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži:

Žiaci prejavili počas hodiny aktívny záujem o prácu. Vytváranie otázok v 1. a 2. skupine ich viedlo k podrobnému štúdiu textu. Do tvorenia otázok sa zapojili všetci žiaci. 3. 4. a 5. skupina uplatnila svoju tvorivosť pri zostavovaní prezentácie a prácu zvládli bez problémov. 6. skupina 1. časť úlohy zvládla bez problémov, viac úsilia si vyžiadala 2. časť úlohy, ale žiaci si s ňou poradili výborne. 7. skupina pripravila zvukovú nahrávku aj so sprievodnou hudbou. Žiakov veľmi zaujalo prerozprávanie príbehu vo forme zvukovej nahrávky. 8. Skupina zostavila blog vo forme odborného článku, ku ktorému žiaci na nasledujúcu hodinu pridali svoje komentáre.

ZÁVER

V našej práci sme sa venovali vytvoreniu metodiky vyučovacích hodín so zameraním na získavanie a upevňovanie poznatkov o pomnožných podstatných menách, časticiach, anotácii, rešerši a resumé, parafráze, citáte, brainstormingu, konspekte, Victorovi Hugovi a romantizme.

Pri realizácii týchto vyučovacích hodín sme sa snažili použiť inovatívne formy vyučovania pomocou interaktívnej prezentácie a webquestu.

Príprava na tieto hodiny je dosť náročná pre učiteľa najmä z časového hľadiska. Výsledky výstupov a hodnotenie žiakov však ukázali, že využívanie inovatívnych postupov potláča pasivitu žiakov a rozvíja ich kompetencie. Táto forma práce bola pre žiakov zaujímavá a poskytla im možnosť práce s IKT, ktoré sú zároveň súčasťou ich každodenného života.

V práci sme sa zamerali na zdôraznenie dôležitosti hľadania adekvátnych vyučovacích metód a oboznámenia sa s novými možnosťami vyučovania slovenského jazyka. Vytvorili sme interaktívnu prezentáciu a webquest, ktoré sú využiteľné v 1. a 2. ročníku. Pri ich realizácii na hodinách sme si potvrdili názor, že inovatívne vyučovacie hodiny patria aj na hodiny slovenského jazyka pri získavaní a precvičovaní vedomostí.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. Hincová, K., Húsková, A. 2011. Metodika výučby slovenského jazyka a literatúry v rámci nových pedagogických dokumentov. Metodicko-pedagogické centrum. Bratislava. 2011

Dostupné na internete:

http://www.mpc-edu.sk/library/files/metodika_v_u_by_sjal_web.pdf

2. Hincová, K., Húsková, A. 2008. Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl. SPN. Bratislava. 2008. ISBN 978-80-10-01557-3
3. Katuščák, D. Ako písať záverečné a kvalifikačné práce. Enigma. Nitra. 2004. 162 s. il. ISBN 80-89123-10-3
4. Sabol, J., Andričík, M., Hevier, D., Kesselová, J., Milčák, M. 2010. Využitie informačných a komunikačných technológií v predmete slovenský jazyk a literatúra pre stredné školy. Učebný materiál – modul 3. Elfa, s.r.o. Košice. 2010. ISBN 978-80-8086-150-6, , s.18
5. Štátny vzdelávací program , Slovenský jazyk a literatúra- ISCD 3. Štátny pedagogický ústav. 2009. Dostupné na internete:
http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/gymnazia/vzdelavacie_oblasti/slovensky_jazyk_a_literatura_isced3.pdf
6. Belz, H., Siegrist, M. : Klíčové kompetence a jejich rozvíjení, Portál. Praha. 2001. ISBN 80-7178-479-6
7. Metodický materiál Združenia Orava

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 – CD médium